

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22324 - Tècniques i Programes d'Intervenció Socioed. en els Problemes de Conducta
Grup	Grup 50

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22324 - Tècniques i Programes d'Intervenció Socioed. en els Problemes de Conducta / 50
Titulació	Grau d'Educació Social - Quart curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Patricia Regine Ferrà Coll	14:05	15:05	Dilluns	09/09/2019	16/02/2020	A-101

Responsable
patricia.ferra@uib.es

Mària Martín Vázquez Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

Els coneixements i habilitats per a la intervenció enfront dels problemes de conducta i dels conflictes interpersonals són una de les eines més valuoses que podem proporcionar als futurs educadors socials, especialment a aquells que desenvolupin la seva activitat professional en l'àmbit de l'educació especialitzada i de la intervenció educativa sobre la inadaptació social.

L'objectiu general d'aquesta assignatura és el coneixement i l'aplicació de les tècniques fonamentals d'intervenció enfront dels problemes de conducta. Es pretén que l'alumne tenguí l'oportunitat de seguir aprenent i practicant destreses i habilitats personals i interpersonals útils en la tasca diària de l'educadora o educador social.

El treball diari de l'educador social li exigeix el domini d'allò que pretén ensenyar a l'educand (autocontrol, assertivitat, habilitats socials, estratègies de resolució de conflictes, tècniques de relaxació...). D'altra banda, l'educador ensenya amb el seu exemple més que amb qualsevol altre recurs. Per tant, gairebé tot el que treballem en aquesta assignatura tindrà una doble finalitat: seran recursos per utilitzar directament en la relació educador-educand, així com per ensenyar els educands amb problemes de conducta. Tot el que estudiem a nivell teòric no tindrà cap sentit si no provam de dur-ho a la pràctica, si no observam i experimentam sense prejudicis i amb infinita cura i respecte cap a les persones, inclosos nosaltres mateixos.

L'assignatura Tècniques i Programes d'Intervenció Socioeducativa en els Problemes de Conducta s'imparteix durant el primer semestre del quart curs del Grau d'Educació Social; és una assignatura obligatòria pertanyent

Guia docent

al mòdul de Fonaments Metodològics i Instrumentals de l'Educació Social i, dintre d'aquest, a la matèria de Bases per a la Intervenció en Educació Social.

Requisits

Recomanables

Ganes de fer feina i aprendre des del respecte i la humilitat.

Competències

Específiques

- * CE9. Utilitzar tècniques concretes d'intervenció socioeducativa i comunitària (dinàmica de grups, motivació, negociació, assertivitat...).
- * CE4. Saber utilitzar els procediments i tècniques sociopedagògics per a la intervenció, la mediació i l'anàlisi de la realitat personal, familiar i social.

Genèriques

- * CT8. Capacitat empàtica i actitud respectuosa, solidària i de confiança envers les persones i institucions.
- * CT3. Capacitat comunicativa i lingüística.
- * CT14. Apertura cap a l'aprenentatge al llarg de tota la vida.
- * CT10. Habilitats per potenciar les relacions interpersonals i entre grups.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Tema 1. L'escolta activa

- 1.1.-Les 12 típiques
- 1.2.-Què és i com s'aplica l'escolta activa
- 1.3.-Dificultats i riscos de l'escolta activa
- 1.4.-L'empatia: com fomentar-la i com posar-hi límits

Tema 2. L'assertivitat i l'entrenament en habilitats socials

- 2.1.- Què són les habilitats socials? Com les aprenem?
- 2.2.-Models teòrics en els que es fonamenta l'estudi de les HHSS
- 2.3.-L'assertivitat. Tipus de respostes assertives
- 2.4.-La confrontació com a estratègia d'intervenció socioeducativa i terapèutica.

2.5.-L'entrenament en habilitats socials

Tema 3. Pensaments deformats i creences limitadores

3.1.-Què són els pensaments deformats?

3.2.-Tipus de pensaments deformats de McKay y cols.

3.3.-Tècniques de reestructuració cognitiva dels pensaments deformats de McKay y cols.

3.4.-Les creences irracionals: identificació i transformació.

3.5.-Les distorsions de pensament i els problemes de conducta

Tema 4. Tema 4. Biologia de les emocions i de les relacions interpersonal

4.1.-Estructura i funcionament integrat del cervell i el cos humà com a resposta als estímuls externs i interns

4.2.-El cervell i la intel·ligència emocional

4.3.-Com manejar els "rampells"?

Tema 5. Autoconsciència i autogestió emocional

5.1.-Mindfulness

5.2.-Enfocament corporal, projecció i altres tècniques

5.3.-Tècniques d'autocontrol: relaxació, entrenament autoinstruccional i altres tècniques d'autocontrol

5.4.-Valors, metes i accions

5.5.-Estil de vida

Tema 6. Tècniques de modificació de conducta i tècniques basades en la interrelació

6.1.-Com podem incrementar o mantenir conductes adequades?

6.2.-Com podem ensenyar noves conductes?

6.3.-Com podem reduir o extingir conductes inadequades?

6.4.-Alguns sistemes d'organització de contingències

Tema 7. Resolució de conflictes i mediació

7.1.-Concepte de conflicte i elements que el caracteritzen

7.2.-Formes d'afrontar el conflicte

7.3.-El mapa del conflicte

7.4.-Estratègies de resolució de conflictes

7.5.-La mediació.

Metodologia docent

La docència de l'assignatura es fonamentarà en la preparació dels continguts teòrics per part de l'alumnat, així com en l'observació, la pràctica i la reflexió sobre les tècniques estudiades (la majoria aplicables tant a la vida quotidiana com a l'entorn socioeducatiu). Sobre aquesta base i, a través de la lectura i participació en els foros de contingut de l'aula virtual, l'elaboració de la carpeta d'aprenentatge i les tutories es desenvoluparà el treball de l'assignatura.

Activitats de treball presencial (0,24 crèdits, 6 hores)

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22324 - Tècniques i Programes d'Intervenció Socioed. en els Problemes de Conducta
Grup	Grup 50

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	Pràctica de tècniques	Grup mitjà (M)	Dues sessions voluntàries presencials o onlinede dubtes, pràctica i/orolplaying sobre tècniques d'intervenció estudiades.	2
Tutories ECTS	Tutories personalitzades o en petit grup	Grup petit (P)	Seguiment i avaluació del treball individual de l'alumne sobre la pràctica de les tècniques estudiades i l'elaboració de la carpeta d'aprenentatge. Aquesta o aquestes tutories poden ser electròniques, presencials o telefòniques. S'haurà de fer una tutoria presencial o telefònica obligatòria una vegada finalitzada la carpeta d'aprenentatge.	1
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	A partir d'una prova de resposta llarga (de desenvolupament) s'avaluaran els coneixements adquirits per l'alumne, tant purament teòrics com d'aplicació a situacions, casos o exemples concrets reals o imaginaris.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (5,76 crèdits, 144 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi, reflexió i observació	A través de l'estudi dels continguts dels diferents temes i llibres de lectura obligatòria, així com de l'observació, l'autoobservació i la pràctica de les tècniques, es pretén que aquestes es vagin integrant en les destreses i habilitats de l'alumne per a la intervenció.	50
Estudi i treball autònom individual	Carpeta d'aprenentatge	Elaboració d'una carpeta d'aprenentatge d'observació i d'aplicació de tècniques que reculli un mínim de 50 situacions on es pugui plantejar l'observació i l'ús de les diferents tècniques estudiades: adequació de la tècnica o combinació de tècniques en cada situació recollida, forma d'aplicació, resultats, alternatives, possible forma de millorar... Es recomana començar a escriure aquesta carpeta d'aprenentatge el mes de setembre, per tal de poder-ho fer pausadament, aprofitant-la com a eina d'estudi teòrica i pràctica. A final de curs es lliurarà un vídeo on l'alumnat exposa en 3-4 minuts les conclusions i aprenentatges experiencials més significatius de la carpeta d'aprenentatge.	40
Estudi i treball autònom en grup	Participació als foros	Mitjançant la participació als foros es pretén: compartir les reflexions dels alumnes sobre experiències i observacions de la vida quotidiana i/o de l'entorn laboral en relació a les tècniques estudiades, resoldre i comentar algunes activitats de cada tema, aplicar els coneixements adquirits per imaginar i estructurar la intervenció sobre casos concrets o situacions educatives específiques.	54

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22324 - Tècniques i Programes d'Intervenció Socioed. en els Problemes de Conducta
Grup	Grup 50

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Un requisit per aprovar l'examen i les conclusions de la carpeta d'aprenentatge és la correcció en la redacció i en l'ortografia, atesa la importància que té per a l'educadora i l'educador social l'expressió escrita i oral (redacció d'informes i projectes, reunions d'equip i de xarxa, suport escolar, sol·licitud de finançament per al desenvolupament de projectes, participació a jornades i congressos...).

Per aprovar l'assignatura serà obligatori: aprovar l'examen, elaborar la carpeta d'aprenentatge i les conclusions d'aquesta, realitzar el seguiment de la carpeta d'aprenentatge al llarg del semestre tal com s'indica a principi de curs, dur a terme una tutoria personalitzada o en petit grup al final del semestre, i llegir i participar en un mínim del 80% dels foros de l'assignatura corresponents al grup de treball al que s'assigni a cada l'alumna o alumne.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Pràctica de tècniques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Dues sessions voluntàries presencials o onlinede dubtes, pràctica i/orolplaying sobre tècniques d'intervenció estudiades.
Criteris d'avaluació	Són sessions voluntàries. Es valorarà positivament l'assistència i l'actitud activa i respectuosa a les sessions pràctiques.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Tutories personalitzades o en petit grup

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Seguiment i avaluació del treball individual de l'alumne sobre la pràctica de les tècniques estudiades i l'elaboració de la carpeta d'aprenentatge. Aquesta o aquestes tutories poden ser electròniques, presencials o telefòniques. S'haurà de fer una tutoria presencial o telefònica obligatòria una vegada finalitzada la carpeta d'aprenentatge.
Criteris d'avaluació	Tant a través del seguiment online com a través de la tutoria (personalitzada o en petit grup) es comentarà la carpeta d'aprenentatge elaborada. S'avaluarà la implicació de l'alumna o alumne en l'observació i pràctica

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22324 - Tècniques i Programes d'Intervenció Socioed. en els Problemes de Conducta
Grup	Grup 50

autònoma de les tècniques estudiades, així com la coherència de la carpeta amb els continguts estudiats i la integració de les diferents tècniques.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	A partir d'una prova de resposta llarga (de desenvolupament) s'avaluaran els coneixements adquirits per l'alumne, tant purament teòrics com d'aplicació a situacions, casos o exemples concrets reals o imaginaris.
Criteris d'avaluació	Cada examen global tindrà una durada de 3 hores i tindrà una part de preguntes tipus test i una part de preguntes a desenvolupar. S'avaluarà a través de l'examen l'adquisició de coneixements respecte a les diferents tècniques i els seus fonaments, així com l'aplicació pràctica d'aquests coneixements a casos o situacions imaginaris.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Carpeta d'aprenentatge

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Elaboració d'una carpeta d'aprenentatge d'observació i d'aplicació de tècniques que reculli un mínim de 50 situacions on es pugui plantejar l'observació i l'ús de les diferents tècniques estudiades: adequació de la tècnica o combinació de tècniques en cada situació recollida, forma d'aplicació, resultats, alternatives, possible forma de millorar... Es recomana començar a escriure aquesta carpeta d'aprenentatge el mes de setembre, per tal de poder-ho fer pausadament, aprofitant-la com a eina d'estudi teòrica i pràctica. A final de curs es lliurarà un vídeo on l'alumnat exposa en 3-4 minuts les conclusions i aprenentatges experiencials més significatius de la carpeta d'aprenentatge.
Criteris d'avaluació	Les conclusions de la carpeta d'aprenentatge s'avaluaran en funció del següents criteris: -Claretat i profunditat d'anàlisi de les situacions i tècniques treballades (coneixement de la tècnica, exposició de les dificultats, facilitats, procés realitzat, interrogants, reptes, adaptacions a diferents col·lectius i perfils, observacions...) -Implicació personal/professional -Valors i actituds lligats a la pràctica socioeducativa -Capacitat d'autoavaluació compassiva i honesta

Percentatge de la qualificació final: 20%

Participació als foros

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Mitjançant la participació als foros es pretén: compartir les reflexions dels alumnes sobre experiències i observacions de la vida quotidiana i/o de l'entorn laboral en relació a les tècniques estudiades, resoldre i comentar algunes activitats de cada tema, aplicar els coneixements adquirits per imaginar i estructurar la intervenció sobre casos concrets o situacions educatives específiques.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la implicació de l'alumne en els foros, les activitats i les aportacions realitzades:

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22324 - Tècniques i Programes d'Intervenció Socioed. en els Problemes de Conducta
Grup	Grup 50

- seguint les indicacions de la professora

-des de l'estudi previ dels temes o lectures, pel·lícules... i la pròpia experiència i reflexió

-tenint en compte les aportacions dels companys i companyes, amb una actitud de profund respecte cap a tota persona que participi al foro

És important també en aquest espai la correcció en l'ortografia i la redacció.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A part de la lectura dels dos llibres obligatoris (marcats amb un asterisc a la bibliografia bàsica), durant el curs es facilitaran alguns articles o capítols de llibre, vídeos... per a complementar alguns temes de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

- * Ciarrochi, J.; Hayes, L. i Bailey, A. (2016). *Sal de tu mente y entra en tu vida para adolescentes*. Bilbao: Desclée de Brouwer.*
- * Lavilla, M., Molina, D. i López, B. (2008). *Mindfulness*. Barcelona: Paidós
- * Porro, B. (1999). *La resolución de conflictos en el aula*. Barcelona: Paidós.*
- * Rosenberg, M.B. (2000). *Comunicación no-violenta*. Barcelona: Urano.
- * Siegel, D. i Payne, T. (2012). *El cerebro del niño*. Barcelona: Alba
- * Siegel, D.J. (2017). *Tormenta cerebral. El poder y el propósito del cerebro adolescente*. Barcelona: Alba

Bibliografia complementària

- * Beane, A. L. (2006). *Bullying. Aulas libres de acoso*. Barcelona: Graó.
- * Bertolino, B. (2006). *Terapia orientada al cambio con adolescentes y jóvenes*. Barcelona: Paidós
- * Cautela, J.R. y Groden, J. (1989). *Técnicas de relajación. Manual práctico para adultos, niños y educación especial*. Barcelona: Martínez Roca.
- * Echeburúa, E. i Requesens, A. (2012). *Adicción a las redes sociales y nuevas tecnologías en niños y adolescentes. Guía para educadores*. Madrid: Pirámide.
- * Garrido, V.; López Latorre, M.J. i Alba, J.L. (2005). *Manual de intervención educativa en la inadaptación social 2. Los programas de pensamiento prosocial*. Valencia: Tirant lo Blanch.
- * Gendlin, E.T. (2002). *Focusing. Proceso y técnica del enfoque corporal*. Bilbao: Mensajero.
- * Goldstein, A.P.; Sprafkin, R.P.; Gershaw, N.J. & Klein, P. (1989). *Habilidades sociales y autocontrol en la adolescencia. Un programa de enseñanza*. Barcelona: Martínez Roca.
- * Lantieri, L. (2009). *Inteligencia emocional infantil y juvenil*. Madrid: Aguilar.
- * Lega, L.I., Caballo, V.E. & Ellis, A. (2002). *Teoría y práctica de la terapia racional emotivo-conductual*. Madrid: S. XXI
- * Linehan, M.M. (2003). *Manual de tratamiento de los trastornos de personalidad límite*. Barcelona: Paidós.
- * Hayes, S.C., Strosahl, K. i Wilson, K.G. (2014). *Terapia de Aceptación y Compromiso*. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- * Martin, G. i Pear, J. (2008). *Modificación de conducta. Qué es y cómo aplicarla*. Madrid: Pearson Educación
- * McKay, M., Davis, M. i Fanning, P. (1985). *Técnicas cognitivas para el tratamiento del estrés*. Barcelona: Martínez Roca.
- * Méndez, J. (1998). *El niño que no sonríe. Estrategias para superar la tristeza y la depresión infantil*. Pirámide.
- * Miller, W.R. i Rollnick, S. (1999). *La entrevista motivacional. Preparar para el cambio de conductas adictivas*. Barcelona: Paidós.
- * Monjas, I. (2009). *Cómo promover la convivencia: Programa de Asertividad y Habilidades Sociales (PAHS)*. Madrid: CEPE.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22324 - Tècniques i Programes d'Intervenció Socioed. en els Problemes de Conducta
Grup	Grup 50

- * Siegel, D.J. (2010). *La mente en desarrollo*. Bilbao: Descleé de Brouwer.
- * Siegel, R.D. (2011). *La solución mindfulness*. Bilbao: Descleé de Brouwer.
- * Suarés, M. (2002). *Mediando en sistemas familiares*. Barcelona: Paidós.
- * Torrego, J.C. (coord)(2000). *Mediación de conflictos en instituciones educativas. Manual para la formación de mediadores*. Madrid: Narcea.
- * Tartar-Goodet, E. (2008). *Prevenir y tratar la violencia en la escuela*. Bilbao: Mensajero.
- * Tartar-Goodet, E. (2005). *Cómo comunicarse con los adolescentes en la vida personal y profesional*. Madrid: Larrouse
- * Turner, M. (2004). *Cómo hablar con niños y jóvenes sobre la muerte y el duelo*. Barcelona: Paidós.
- * Ury, W. L. (2000). *Alcanzar la paz. Diez caminos para resolver conflictos en la casa, el trabajo y el mundo*. Barcelona: Paidós.
- * Sullivan, K.; Cleary, M. i Sullivan, G. (2005). *Bullying en la enseñanza secundaria*. Barcelona: Ceac.
- * Weisinger, H. (1988). *Técnicas para el control del comportamiento agresivo*. Barcelona: Martínez Roca

Altres recursos

Pel·lícules recomanades:

- "Secretos y mentiras" (1996) de Mike Leigh
- "La clase" (2008) de Laurent Cantet
- "El niño de la bicicleta" (2011) de Jean-Pierre Dardenne
- "La ola" (2008) de Dennis Gancel
- "Las vidas de Grace" (2013) de Destin Cretton
- "Thirteen" (2003) de Catherine Hardwicke

